

Solidariteit? De-solidarisatie of reddingsoperatie!

Edgar Karssing

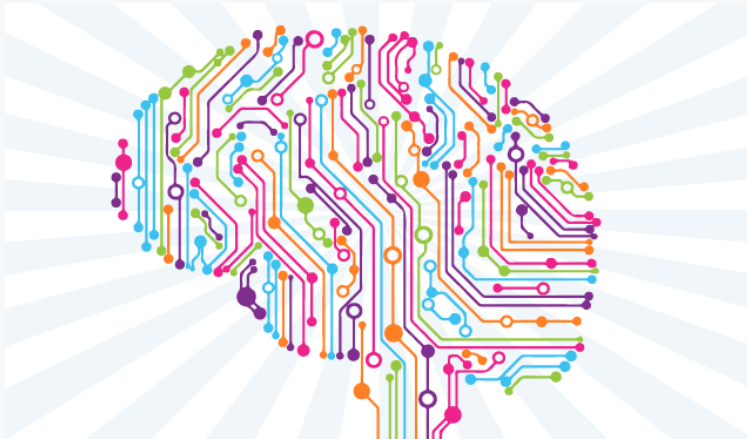
FRANKENSTEIN; OR, THE MODERN PROMETHEUS

MARY WOLLSTONECRAFT SHELLEY

 TU Delft

SOLIDARITEIT

Solidariteit

DE RODE DRAAD

1. Solidariteit: de uitdaging

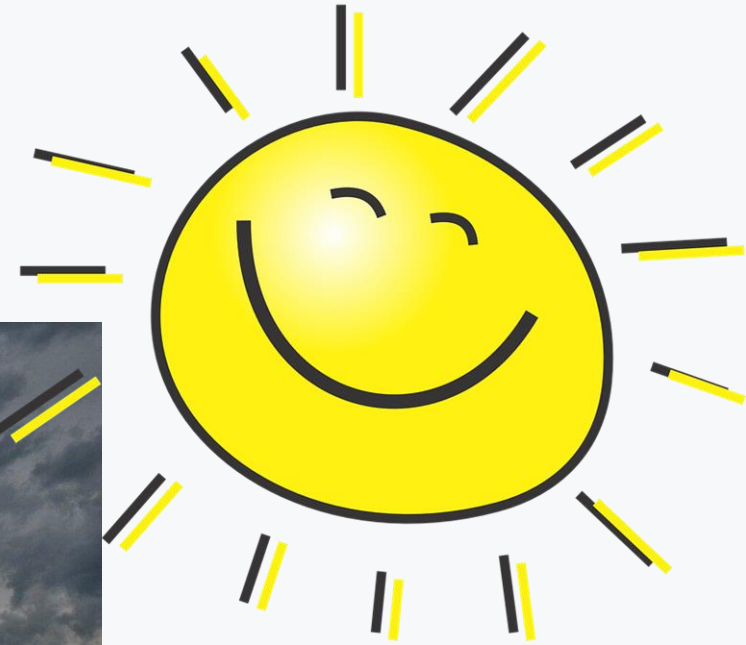
- De grondslag van solidariteit in pensioenen is uitgehold door individualisering en verdwijnen 'sluier van onwetendheid'

2. De keuze

- De-solidarisatie of reddingsoperatie

3. Hoe gaan we het probleem oplossen?

- Door opwarmen koude solidariteit (reddingsoperatie)
- Door managen risico's (de-solidarisatie)

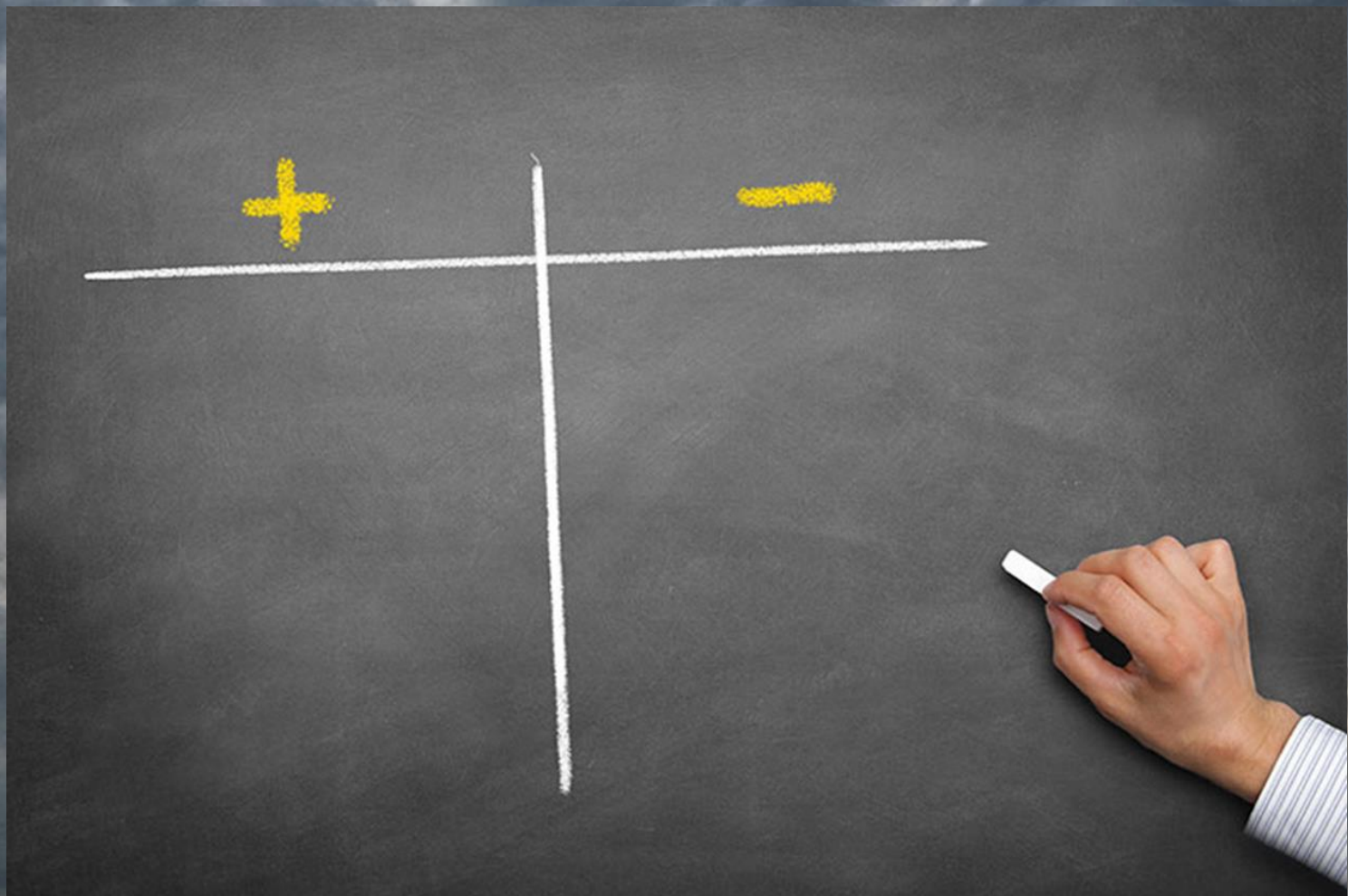

De kansen...

- Het verbeteren van dienstverlening aan klanten
 - Marketing: vind de juiste klant, betrek de klant op de juiste manier.
 - Commerciële proposities beter aan laten sluiten bij de behoeften van de klanten.
 - Productontwikkeling: datagedreven aanbod.
 - **Pricing: bied de juiste prijs.**
- Robo-advies: adviseren op grond van de keuzes van voorgangers.
- Het bestrijden van fraude en cybercrime
- Operational Excellence
- Risico management
- ...

Met dank aan o.a. Leo de Boer, **Big data vraagt om big ethics**
21 September 2016

Gedragscode Verbond van Verzekeraars stelt:

“Wij **organiseren solidariteit** en maken risico's beheersbaar.”

In de visie van Zorgverzekeraars Nederland staat:

“Zorgverzekeraars **hanteren solidariteit** en voor iedereen gelijke toegankelijkheid van de zorg **als uitgangspunten** binnen een **privaat verzekeringsstelsel**”

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Grip op data

Green paper Big Data

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Boekbespreking

Het politieke testament van Tinbergen

"Willen we een ikke-ikke samenleving
of kiezen we voor wij?"

⌚ leestijd: 10 minuten

Edgar Karssing over solidariteit

Stel je eens voor dat je zelf mag kiezen. Je bent orgaandonor en staat op het punt om dood te gaan. Jouw gezonde lever kan naar twee mensen: een alcoholist van 25 of een net gepensioneerde man van 68 jaar. Wie kies jij? Edgar Karssing pleit voor een brede

¹ E.D. Karssing is afgestudeerd in de algemene economie en studeert binnenkort af in de filosofie (Sociale ethiek; RUG). Momenteel is hij verbonden aan het European Institute for Business Ethics, Universiteit Nijmegen.
Met dank aan Henk Pissmeijer, Jos de Beus en Kor Grit voor hun behulpzame commentaar op een eerdere versie van deze bespreking.

² Jan Berkouwer is docent bij de Hogeschool Holland in Diemen en hij is professor in de economie bij de Universiteit van Szczecin (Stettin) in Polen. De samenwerking met Tinbergen vloeide voort uit vriendschap en gelijke gerichtheid.

³ Daarbij wordt vooral aandacht geschonken aan de hoofdlijnen, omdat, zoals de schrijvers opmerken, voor een meer gedetailleerde uitwerking men het eerst op dat niveau eens zal moeten zijn.

Solidariteit

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Actuarieel Genootschap

'Solidariteit' kun je beter afschaffen

Verzekeraars en solidariteit worden vaak in één adem genoemd. Toch denk ik wel eens dat het goed zou zijn het begrip 'solidariteit' in de context van verzekeringen af te schaffen, omdat het voor onnodige verwarring zorgt. Het afgelopen jaar mocht ik tweemaal deelnemen aan sessies van het Actuariel Instituut, waarin deze term een belangrijke rol speelde. Daarvan leerde ik dat 'solidariteit' een complex begrip is met verschillende betekenissen. Zo worden zorgen over 'afnemende solidariteit' nogal eens gebruikt als argument tegen de verdere inzet van Big Data-analyses door verzekeraars. In dit artikel neem ik die argumentatie kritisch onder de loep en ga ik in op segmentatie en differentiatie. Ook constateer ik dat zorgen over solidariteit nooit helemaal worden weggenomen puur door erover te discussiëren. Daarom heeft het Verbond de Solidariteitsmonitor ontwikkeld. Ook daarover vertel ik u meer.

Dr. J. Schaffers is beleidsadviseur bij het Verbond van Verzekeraars.

Toen dit voorjaar bekend werd dat bepaalde autopremies zouden stijgen, werd het Verbond om commentaar gevraagd. Eén van de Verbondsdirecteuren legde uit dat de kosten van autoschades onder meer stijgen vanwege de steeds complexere techniek in auto's. Waar het vervangen van een bumper tot enkele jaren geleden betrekkelijk goedkoop was, loopt zoets bij moderne auto's flink in de papieren omdat die vol met sensoren zitten. Een logisch verhaal.

Toevallig waren we als Verbond die week net op een digitaal platform in 'gesprek' met ruim 100 consumenten over hun visie op datagebruik door verzekeraars. In één van die gesprekken kwamen de gestegen autopremies ter sprake. Diverse mensen gaven aan dat ze niet gediend waren van premieverhogingen met deze reden. "Ik rijd een tien jaar oude Toyota zonder al die dure techniek. Waarom moet mijn premie dan omhoog? Laat de mensen die zich die dure auto's kunnen veroorloven zelf maar de premie betalen die nodig is voor dit soort dure reparaties."

GEZOND VERSTAND

Is hier sprake van een gebrek aan solidariteit? Ik vind van niet. Dat mensen met een oude Toyota niet willen meebetalen aan de dure schade van een Tesla vind ik geen teken van een gebrek aan solidariteit, maar van gezond verstand. Natuurlijk wil je daar niet aan meebetalen.

GEEN GEBREK AAN SOLIDARITEIT MAAR KWESTIE VAN GEZOND VERSTAND

Verzekeraars maken dan ook al jaren onderscheid tussen groepen klanten, op grond van postcodes, de waarde van auto's, inkomens en allerlei andere risicofactoren. We noemen dit 'segmenten' en zonder dit soort onderscheid zouden verzekeraars niet lang bestaan. Stel je voor dat een verzekeraar één premie voor alle klanten zou rekenen, ongeacht de omvang van het individuele risico. Dan zouden alle mensen met een laag risico snel afscheid nemen van deze verzekeraar.

Onderscheid maken tussen groepen klanten is dus essentieel voor verzekeraars. Is dit in strijd met 'de solidariteitsgedachte' of staan segmentatie en solidariteit los van elkaar? Dat hangt natuurlijk van je definities af, maar wat mij betreft zijn het twee verschillende zaken: binnen segmenten kan de solidariteit heel groot zijn.

Een mooi voorbeeld hiervan zijn de broodfondsen die de laatste jaren zijn opgekomen. Dat zijn groepen zelfstandigen die met elkaar een fonds vormen, waaruit zieken een tijdelijke uitkering kunnen ontvangen. De solidariteit binnen die groepen is sterk: men helpt elkaar niet alleen financieel, maar vaak ook praktisch. Het bijzondere is dat de groepen klein zijn: minimaal 20, maximaal 50 deelnemers. Die beperkte omvang is belangrijk, omdat deelname aan zo'n groep veel vertrouwen vraagt: als iemand zich ziek meldt, kost dat serieus geld voor de leden. Die blijven alleen deelnemen als ze er vertrouwen in hebben dat niemand misbruik maakt van het fonds. Betekent die beperkte omvang dat er weinig solidariteit is? Dat lijkt mij niet. Misschien betekent die beperkte omvang

BIG DATA

Stel nu dat verzekeraars met Big Data meer zicht krijgen op de individuele risico's en dan ook van dit soort kleine groepen gaan samenstellen van gelijksoortige risico's, hollen zij dan de solidariteit uit of maken ze juist meer solidariteit mogelijk? Voor beide stellingen is wat mij betreft wat te zeggen. Hieruit concludeer ik dat het woord 'solidariteit' misschien beter afgeschaft zou kunnen worden.

ER MOET HEEL WAT GEBEUREN VOORDAT GROEPEN KLANTEN ONVERZEKERBAAR WORDEN

Als mensen vrezan voor het einde van de solidariteit, maakt men zich geen zorgen over de hooggeleiden of hoge inkomens. De zorg richt zich op laaggeleiden en lage inkomens: kunnen zij zich nog wel verzekeren? Dat is het échte probleem waar we naar moeten kijken: leidt de inzet van Big Data tot mogelijke onverzekerbaarheid? Dat is niet ondenkbaar: als een bepaalde groep klanten een zeer hoog risico blijkt te lopen, kan dat leiden tot een hoge premie, (die mogelijk onbetaalbaar wordt voor sommigen) of kunnen verzekeraars besluiten deze klanten helemaal geen aanbod meer te doen.

HOBBELS

Op zich zijn er nog diverse 'hobbels' te nemen voor deze onverzekerbaarheid zich echt aandient. Allereerst moet de groep klanten heel duidelijk te identificeren zijn. Het verband tussen risico/schade en de factoren die deze veroorzaken moet heel hard zijn. Anders sluiten verzekeraars niet dezelfde klanten uit of laten zij niet dezelfde klanten meer betalen. In dat geval kunnen klanten misschien niet meer bij de ene verzekeraar terecht, maar wel bij de andere.

En is dat verband wel heel hard, dan kan het ook nog gebeuren dat mensen met elkaar een onderlinge verzekeraar starten. Denk aan de eerdergenoemde broodfondsen. Ook juweliërs en vrachtwagenchauffeurs begonnen eerder een succesvolle onderlinge.

Als dit geen mogelijkheid is, bijvoorbeeld omdat er geen herverzekeraar bereid is het risico te dragen, dan kunnen klanten nog terugvallen op De Vereende (het oude Rialto). De verzekeringsbranche heeft die maatschappij ooit opgericht als vangnet voor moeilijk te verzekeren risico's.

Met andere woorden: er moet heel wat gebeuren voordat groepen klanten daadwerkelijk onverzekerd worden. Maar als, door welke oorzaak dan ook, dat wel gebeurt, dan is dat een ernstig probleem. Het zal, terecht, politieke reacties oproepen. Niet voor niets beloven leden van het Verbond in de Gedragscode Verzekeraars dat zij zich inspannen om zoveel mogelijk klanten aan een verzekering te helpen en te voorkomen dat mensen tegen hun wil onverzekerd zijn.

SOLIDARITEITSMONITOR

De zorg dat Big Data-analyses tot een einde van de solidariteit leiden, kan niet alleen worden weggenomen met de bovengenoemde argumenten. Zorgen laten zich immers zelden wegnemen door rationele argumenten. Bovendien vormen Big Data-analyses zo'n krachtig hulpmiddel voor verzekeraars, dat daar passende waarborgen bij horen. Daarom vindt het Verbond dat er een extra stap nodig is: de Solidariteitsmonitor. Dat is een 'early warning toef' waarmee het Verbond mogelijke onverzekerbaarheid in een vroeg stadium wil opsporen. Idee is dat hiervoor een aantal maatmensen wordt gedefinieerd. Van die maatmensen wordt jaarlijks bekeken welke premie zij zouden moeten betalen voor een aantal standaardverzekeringen, worden trends zichtbaar en kan beoordeeld worden of op bepaalde plekken in de verzekeringsmarkt

De c
hale
Feit
verz
ong

De r
well
hete
criti
heic

Tot s
echt
zegg
wor
heic
gaat
valk
is n

DE-SOLIDARISATIE

OF

REDDINGSOPERATIE???

Gedragscode Verbond van Verzekeraars stelt:

“Wij **organiseren solidariteit** en maken risico's beheersbaar.”

In de visie van Zorgverzekeraars Nederland staat:

“Zorgverzekeraars **hanteren solidariteit** en voor iedereen gelijke toegankelijkheid van de zorg **als uitgangspunten** binnen een **privaat verzekeringsstelsel**”

Als actuaris vind ik ook dat je een premie niet ver genoeg kunt individualiseren. Maar als verzekeraar moet ik me afvragen of ik die individuele premie ook in rekening wil brengen. Verzekeraars moeten de samenleving duidelijk maken dat solidariteit een ethisch vraagstuk is

Directeur Gilbert Pluym van de Onderlinge 's-Gravenhage

SOLIDARITEIT

Solidariteit

Solidariteit – enkele definities

- Solidariteit is een **gevoel van saamhorigheid hebben en tonen**. Het is een positieve eigenschap om je vrienden niet in de steek te laten of om iemand die in **nood** zit, te helpen.
- Solidariteit betekent dat de leden van een groep een **gemeenschappelijk belang** onderschrijven, ten gunste van de groepsleden, maar **soms ten koste van zichzelf**.
- In de wereld van pensioen en verzekeringen is solidariteit **de mate waarin risico's gedeeld worden** met andere deelnemers of begunstigen.

Dimensies

- Solidariteit als **gedrag** versus solidariteit als **motivatie (genegenheid versus eigenbelang)**
- **Belangensolidariteit** versus **humanitaire** solidariteit
- **Vrijwillige** versus **afgedwongen** solidariteit
- **Eenzijdige** versus **tweezijdige** solidariteit
- **Kans-solidariteit** versus **subsidiërende** solidariteit
- **Bedoelde** versus **onbedoelde** solidariteit
- **Impliciete** versus **expliciete** solidariteit
- **Warme** versus **koude** solidariteit

p a b a d e x

Twee soorten solidariteit

- Morele solidariteit
 - Onderscheidend: motief (verbondenheid, saamhorigheid)
 - Vaak expliciet, bedoeld, warm

- Technische solidariteit
 - Onderscheidend: resultaat
 - Vaak impliciet, onbedoeld, koud (administratief, democratisch afgedwongen)

WARM

Solidariteit

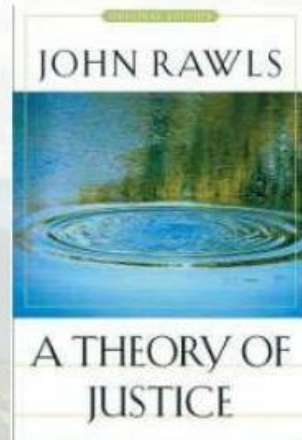
Individualisering

Van wij-denken naar ik-denken

- Het ik-model
 - Economische grondslag, contractdenken
 - Maatschappij is samenwerking tot wederzijds voordeel
 - Homogene groepen die risico's gelijk verdelen

The Veil of Ignorance in morality

"no one knows his place in society, his class position or social status; nor does he know his fortune in the distribution of natural assets and abilities, his intelligence and strength, and the like"

A tool for designing a *moral* habitat

- Maar, deze sluier wordt opgelicht... (de onschuld voorbij...)
- Wil ik de prijs nog wel betalen?

Dus ... het risico is ...

- Gedragscode Verzekeraars stelt: “Wij organiseren solidariteit en maken risico’s beheersbaar.”
- Door individualisering en verdwijnen ‘sluier van onwetendheid’ blijkt dat de solidariteit wel **erg koud** is geworden.
- **Morele solidariteit (warm)** levert grondslag technische solidariteit (koud) – dus als solidariteit niet warm wordt gehouden verliest koude solidariteit **legitimiteit**

DE-SOLIDARISATIE

OF

REDDINGSOPERATIE???

De-solidarisatie of reddingsoperatie?

1. **Reddingsoperatie:** hoe kunnen we solidariteit in verzekeringen behouden en/of versterken? Hoe kunnen we wij-waarden versterken?
 - Verzekeraarsniveau,
 - Op branche niveau (mogelijk gesteund door overheid).
2. **De-solidarisatie (het ik-model)**
 - Economische grondslag, contractdenken: Maatschappij is samenwerking tot wederzijds voordeel
 - We spreken nog slechts over risico-deling, andere vormen van solidariteit worden afgebouwd, verdwijnen langzaam.

DE RODE DRAAD

1. Solidariteit: de uitdaging

- De grondslag van solidariteit in pensioenen is uitgehold door individualisering en verdwijnen 'sluier van onwetendheid'

2. De keuze

- De-solidarisatie of reddingsoperatie

3. Hoe gaan we het probleem oplossen?

- Door opwarmen koude solidariteit (reddingsoperatie)
- **Door managen risico's (de-solidarisatie)**

Gedragscode verzekeraars

Gedragscode zegt inderdaad: “Wij organiseren solidariteit en maken risico’s beheersbaar.”

Maar de code werkt dat in principe 21 als volgt uit:

“Wij maken het mogelijk dat zoveel mogelijk (potentiële) klanten risico’s financieel af kunnen dekken en zullen ons inspannen te voorkomen dat mensen tegen hun wil **onverzekerd** zijn.”

De Solidariteitsmonitor

- 5 producten: WA, inboedel, opstal, AVP, ORV (en niet AOV)
- 95.000 maatmensen
- Bijna 5 miljoen premies
- Uitkomsten 2017: Nederlanders goed verzekeraar, verschillen logisch verklaarbaar
- Elk jaar meten, over enkele jaren zicht op de trend, op zoek naar mogelijke nieuwe groepen onverzekerbaren
- Wijzigingen niet alleen door big data gebruik, maar ook door bv. onderliggende veranderingen qua risico

DE RODE DRAAD

1. Solidariteit: de uitdaging

- De grondslag van solidariteit in pensioenen is uitgehold door individualisering en verdwijnen 'sluier van onwetendheid'

2. De keuze

- De-solidarisatie of reddingsoperatie

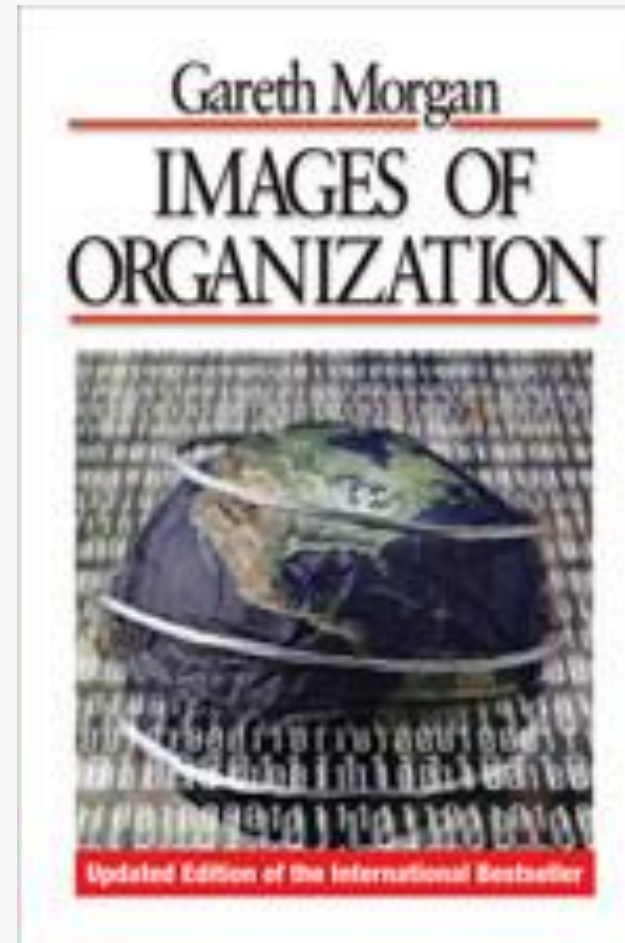
3. Hoe gaan we het probleem oplossen?

- Door opwarmen koude solidariteit (reddingsoperatie)
- Door managen risico's (de-solidarisatie)

vriend·schap (de; v; meervoud: vriendschappen)

Alsof...

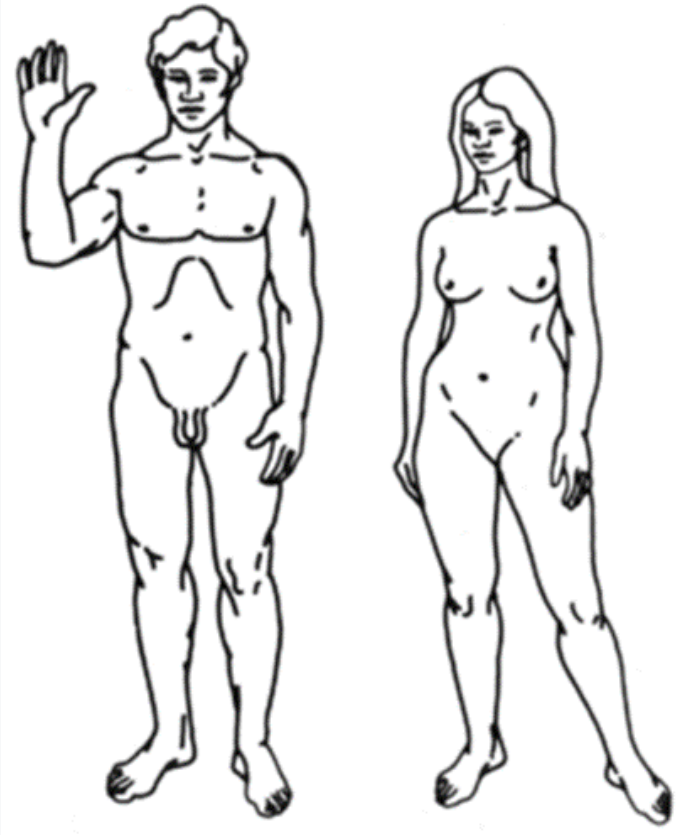
vriend·schap (de; v; meervoud: *vriendschappen*)

Inzet

- Vriendschap is de volmaakste vorm van gemeenschappelijk (samen)leven.
- Menselijk samenleven kan zich vervolmaken naar model van de vriendschap

Alsof...

Politiek dier
Gemeenschapswezen
Sociaal wezen
Relationeel wezen

Relaties zijn het belangrijkste wat ons mensen tot mens maakt
Zorg voor zichzelf impliceert altijd ook zorg voor de anderen
Ik ben omdat wij zijn (Ubuntu)

Vriendschap is ... (idealiter) ...

- Genegenheid
- Welwillendheid
- Wederkerigheid
- Bewustzijn
- Omwille van ...

Samenvatting Aristoteles door Paul van Tongeren

Vriendschap is ... (idealiter) ...

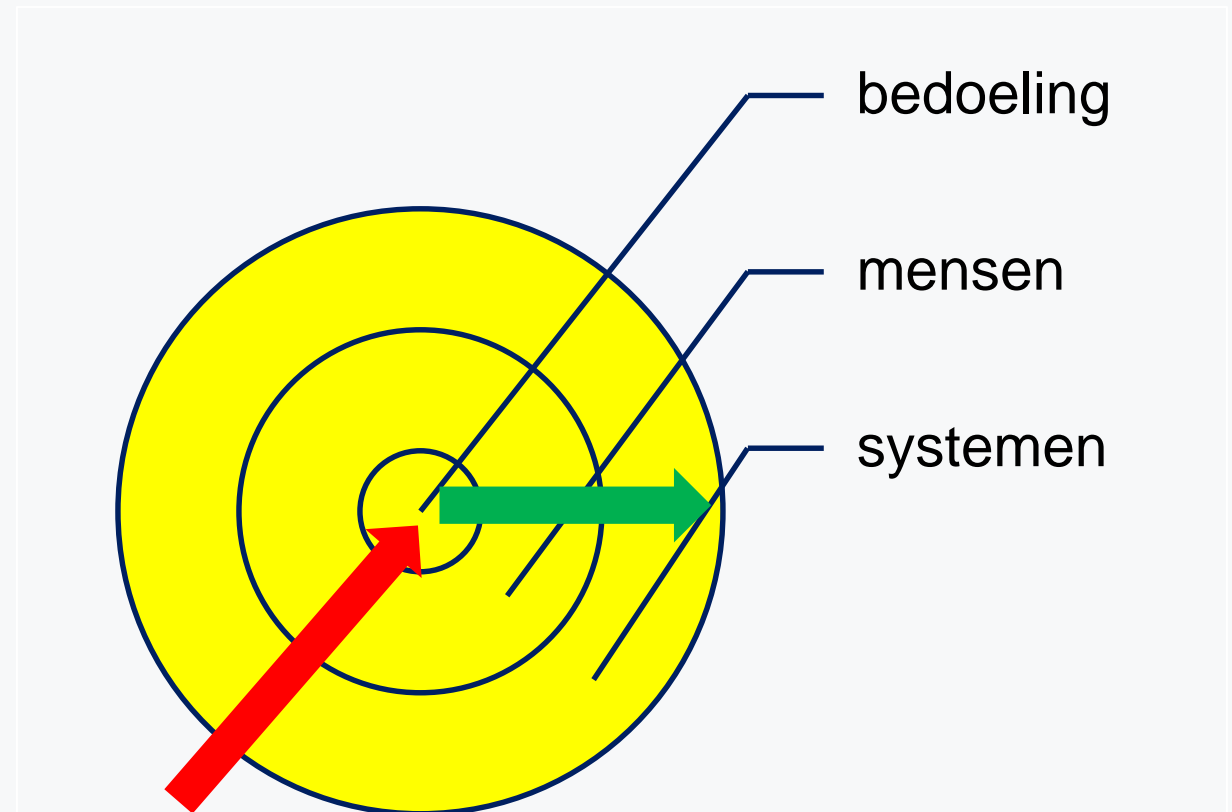
- Genegenheid
- Welwillendheid
- Wederkerigheid
- Bewustzijn
- Omwille van het nuttige, het aangename en/of het goede

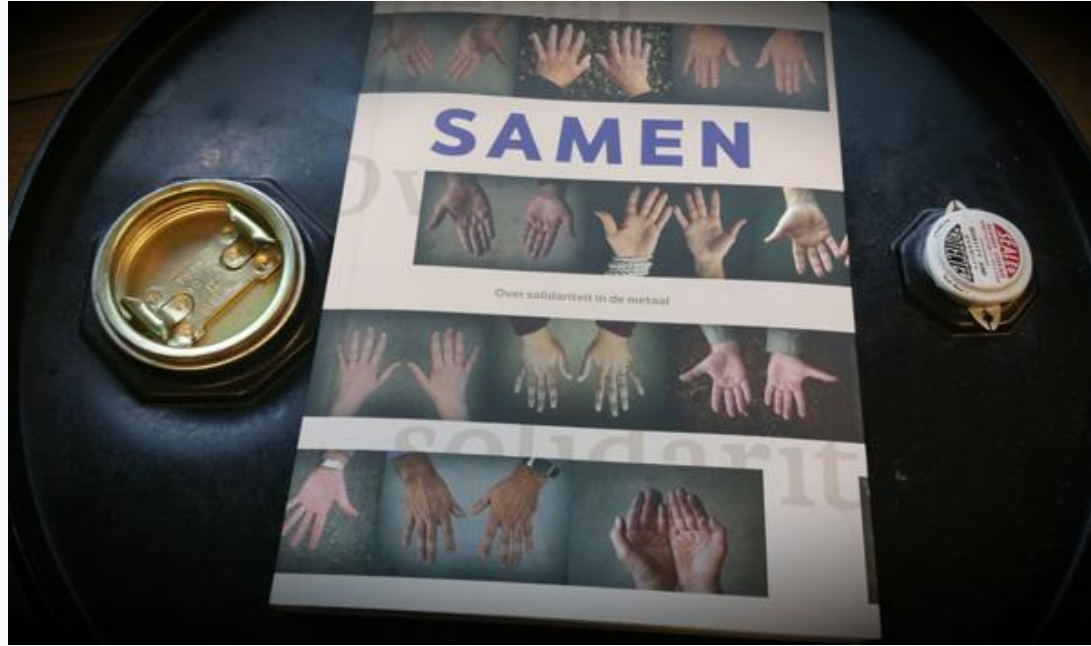
Samenvatting Aristoteles door Paul van Tongeren

vpro

PMT
pensioenfonds
Metaal & Techniek

PERSBERICHT

9 NOVEMBER 2016

”Met dit boek willen wij mensen die bij ons in de Metaal en Techniek werken in de schijnwerpers zetten. Wij willen ook laten zien dat **solidariteit geen abstract begrip is**, maar dat werknemers, werkgevers, gepensioneerden, jong en oud daar elke dag mee bezig zijn.

En wij willen ook met dit boek laten zien dat de fondsen trots zijn om onderdeel te zijn van de gemeenschap die we de Metaal en Techniek en Metalektro noemen.”

Teamwork

www.demots.co.uk

AI

005.354

Ridders online

000.665

Brons

003.584

Zilver

000.962

Goud

000.143

Diamant

Ridders per status

Ridders per merk vrachtwagen

Vul hier uw zoekterm in

Senad Crnovrsanin...

Nico Lohuis...

Remko Bolder

Jan Tulleken

Wall of Fame

Nico Lohuis

Jan-Willem Homan...

Patrick Radder

50e Editie Dag van Veilig Transport

Alvast noteren: op zaterdag 29 september 2018 vindt de 50e editie van de Dag van Veilig Transport plaats. Binnenkort vind je hier meer informatie over hoe je je kunt aanmelden!

Geplaatst door: Tvm Verzekeringen
op 18 januari 2018

Uitzending RTL Transportwereld

RTL Transportwereld heeft een nieuwsitem gemaakt van de Dag van Veilig Transport | Ridders van de Weg. Dit was gisteren (zondag 8 oktober) te zien bij RTL7. De herhaling is op zaterdag 14 oktober om 17.00 uur, ook op RTL7. In deze uitzending is aanda...

Geplaatst door: Tvm Verzekeringen
op 10 oktober 2017

Foto's en film Ridders van de Weg 2017

Over Nationale-Nederlanden / Actualiteiten / Nieuwsbericht

Nationale-Nederlanden werkt met bewoners aan 'de Veiligste straat van Nederland'

Den Haag, 28 juli 2017

DE-SOLIDARISATIE

OF

REDDINGSOPERATIE???

